

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

ב.

עין משפט
נר מצוה

קסו א ב מ"י פ"ו מהל' מביה הלכה י' ע"ן כהשגות ובמ"מ ובמ"מ סגן עשין פג טושי"ע ח"מ פ"ו סו סעף כג:

קסו ג מ"י פ"ה מהל' מילה ואברה הל' יג סגן עשין עד טושי"ע ח"מ פ"ו סה סעף י':

קסד ד מ"י פ"ה מהל' טושי"ע שס סעף ט:

קסז ה מ"י פ"ה מהל' טושי"ע שס סעף י':

קע ו מ"י פ"ה מהל' טושי"ע שס סעף י"א:

קעא ז מ"י פ"ו מהל' מילה ולוה הלכה י"א סגן עשין ד' טושי"ע שס סעף ח:

ש"מ איתא ארשמואל. וא"ת ויחוש שמה מכרה במעמד שלשמן שאינה יכולה לנחול כדמוכח פרק האיש מקדש (קדושין ד' מת. ושם ד"ה יג) גבי התקדשי לי בשטר חוב או במלוה שיש לי ביד אחרים דקאמר במלוה בשטר במאי פליגי לדאמר שמואל

ש"מ. מדלל חיישין להכי דאי נמי הוה הכי שפיר זכי בעל בשומר שכתב לשמה: אישא לדשמואל. דלמך המוכר שטר חוב לחבירו וחזר המוכר הזה ומחלו מחול הוא אכל הלוח. הלכך אם מכרה זו כתובתה בחייר דהיינו שטר חוב מחול ושפיר טרף עבד: **בשטר כתובה יואל מתחם ידה**. שמשאיה לפנינו דליכא למיחש לשמה מכרה בטובת הנאה שאילו מכרתה היתה מוסרת הכתובה ביד הלוקח: **לשני כתובות**. שמה שני שטרי כתובה היו לה [יש] לחוש שמה מסרה אחד ללוקח ובאה לחזור בה ולמחול אכל בעלה ומסרת לו שוכר המוקדם לשטרו של לוקח. אלא ודאי איתא לדשמואל ומתוך צדיקה למחול שטר כתובה לבעלה עכשיו לא חיישין לשמה כתבה ליתן בניסן כ"ו: ואזני **אמר**. מהכא לא תסייע לשמואל: **הוא דלשתי כתובות לא חיישין**. הלכך ליכא למיחש לדלמא זנתה בטובת הנאה: **ועוד**. אי נמי זנתה בטובת הנאה לית לן למיחש לשמה כתבה לשוכר בניסן ולא קבלה עד תשרי דאי נמי הכי הוה כי מטא שוכר לידה בתשרי וזכה למפרע זו מומן חתימתו ולא היה ממכרה שנתיים כלום ושוכר מומן הכתוב זו טורף ואזני לטעמיה כ"ו: **מתני' איגרות שום**. ששמו צ"ד נכסי ליה למלוה בטובתו: **ואיגרות מוון**. קטניה לזון את בת אשתו: **מיאונין**. קטניה יתומה שהשיאה אמה ואחיה לדעתה יוצאה ממנו במיאון ואינה נכריה גט אלא אומרת בפני שלשה אי אפשי בפלוני בעלי וכותבין לה צ"ד שטר שמיאנה בפניהם להיות לה עדות שמתורתה ינשאו: **שטרי ברורין**. בגמרא מפרש: **הרי זה יחזיר**. דליכא למיחש לשמה נמלך דהא צ"ד לא כתבום אלא בדבר מקויים ולפרעון נמי ליכא למיחש דבהני שטרות לא שייך בהו פרעון כדלמרינן לעיל (ד' טו): ואפילו למ"ד שומא דער איהו דלפסיד אנפשיה: **מלא בחפיסה או בדלוסקמא**. שום שטר: או **שמאל סכרין של שטרות**. בכרך או באגודה. ובגמרא מפרש מאי חפיסה ודלוסקמא ותכריך ואגודה: **הרי זה יחזיר**. דדבר שיש בו סימן הוא כדמפרש בגמרא סכלי סימן כשיאמרו הבעלים כבלי כן וכן מאלת אותם וכן תכריך ואגודה הרי זה יחזיר דדבר שיש בו סימן הוא כדמפרש בגמ': **אחד הלוה משלשה**. אם שלשה שטרות של ליה אחד הן שלשה משלשה בני אדם: **יחזירם**. מולאס: **ללוה**. דודאי פרעם והחזירם לו ומירו נפלו שאם מירם נפלו מי קבלם למקום אחד: **ואם שלשה לויס הם**. שלוו מאלס אחד: **יחזירם**. המולאס: **למלוה**. שהדבר ידוע שממנו נפלו: **מלא שטר צין שטרותיו ואין ידוע מה טיבו**. אלא אם הלוה הפקיד אלאו לו המלוה או שמה מקלחו פרוע ומסרוהו לו להיות שליט ציניה ושכח: **יהא מונח**. בירו ולא יחזיר לא ליה ולא לזה: **ואם יש עמהן סמפון**. מילי מילי קמני המולא צין שטרותיו שוכר שנתב על אחד משטרותיו: **יעשה מה שצמפון**. והשטר בחוקת פרוע. ואע"פ שהיה לשוכר הזה להיות מונח ביד הלוה אמרינן האמינו הלוה ואומר מחר תנה לי ושכח: **גב' זה בורר לו אחד**. כשבוררין להן דיינין כותבין להן זה בירר לו את פלוני וזה בירר לו את פלוני שלא יוכלו לחזור בן: **דלשפתה צי דינא**. מקויים בהפקע והשלח הנציחו אומר ממנו נפל: חיישין

שמע מינה איתא ארשמואל. דאמר שמואל המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול אפ"י יורש מחול אב"י אמר אפילו תימא ליתיה לדשמואל הכא במאי עסקינן בששטר כתובה יוצא מתחת ידה ורבא אמר אי משום שטר כתובה חיישין לשתיה כתובות ואב"י אמר הוה לשתיה כתובות לא חיישין ועוד שוכר בזמנו טרף אב"י לטעמיה דאמר. עדין בחתומיו זכין לו: **מתני' א**. מצא איגרות שום ואיגרות מוון שטרי חליצה ומיאונין ושטרי ברורין וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר. מצא בחפיסה או בדלוסקמא. תכריך של שטרות או אגודה של שטרות הרי זה יחזיר וכמה אגודה של שטרות שלשה קשורין זה בזה רשב"ג אומר. אחד הלוח משלשה יחזיר ללוה שלשה הלויין מן האחד יחזיר למלוה ימצא שטר בין שטרותיו ואינו יודע מה טיבו יהא מונח עד שיבא אליהו אם יש עמהן סמפונות יעשה מה שצמפונות: **גב' א**. מאי שטרי ברורין הכא תרגמו שטרי טענתא רבי ירמיה אמר זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד: **ואם מעשה ב"ד הרי זה יחזיר**. ההוא גיטא דאשתכח בי דינא דרב הונא דהוה כתיב ביה בשויורי מתא דעל רבים נהרא אמר רב הונא חיישין

המוכר שטר חוב לחבירו חיישין לו ליה למלוה ממון ומסר לו המלוה את השטר ליד לוקח ומכרו לו ובכח לו קני איהו וכל שבדיה. אי נמי כדפסקין התם (צ"ב ע"ג) הלכה אחת נקטת במסורה (רשב"ם ב"ב פסח). וחזר ומחלו. המוכר שהוה מלוה מחלו לזה (כתובות פה). מחול. דלמך ליה ליה ללוקח לאו בעל דכדי לדי' את (שם) דלא ככח לו רשון לשי אלא כל זכות שבתא ליה. דלא דיינין דיה דגמיזי חוה הפסד מעמיזי סוכרף שטרותיו של חבירו דק"ל דמיזי מההוא עובדא דכפיה רפסי לרב אפי ואבגי מיה כי כשאר ללמח (רשב"ם ב"ב פסח). ואפילו יורש. של מלוה מחול. שהלוה לא תמחיו ללוקח גלוס אלא מתמת המוכר, והרי מחלו אלא (קדושין פח). ובגמרא הוה דלא לאו כח על לוקח מנה שנתמך לו שטר כתובה אלא לזכות בטוב הכתוב בו במקום המלוה או הירש, אך לא נקטר שטרותיו מן המלוה וקרינא ביה עבד ליה לאש גבוי ויכול למטר שטרותיו (ב"ב שם). וכל מעשה ב"ד כל מלתא דלמח דלמח ללוקח, לית ליה למיחש למלך עתה. סמפונות. כל דבר המצטל דבר קרוי סימפון של, מן שוכר הוה סמפון של שטר (קדושין פ' הכא ובר"ה קטן ב). הכא תרגמו. כבול שטרתי טענתא. שני שטרי חיישין היו כותבין טענות אביה הריב כדי שלא יהו טענין וחזקין וטענין ועל פיהן טענות פוסקין דיינין את דינם (רשב"ם ב"ב פסח). כי דינא דרב הונא. שהוכר שס לקיימו צ"ד וככות בו הפקע ונפל מזה הוה מונח וזה החוקק שני יוסף בן שמעון באתה העיר (גיטין כו).

מוסף רש"י

המוכר שטר חוב לחבירו חיישין לו ליה למלוה ממון ומסר לו המלוה את השטר ליד לוקח ומכרו לו ובכח לו קני איהו וכל שבדיה. אי נמי כדפסקין התם (צ"ב ע"ג) הלכה אחת נקטת במסורה (רשב"ם ב"ב פסח). וחזר ומחלו. המוכר שהוה מלוה מחלו לזה (כתובות פה). מחול. דלמך ליה ליה ללוקח לאו בעל דכדי לדי' את (שם) דלא ככח לו רשון לשי אלא כל זכות שבתא ליה. דלא דיינין דיה דגמיזי חוה הפסד מעמיזי סוכרף שטרותיו של חבירו דק"ל דמיזי מההוא עובדא דכפיה רפסי לרב אפי ואבגי מיה כי כשאר ללמח (רשב"ם ב"ב פסח). ואפילו יורש. של מלוה מחול. שהלוה לא תמחיו ללוקח גלוס אלא מתמת המוכר, והרי מחלו אלא (קדושין פח). ובגמרא הוה דלא לאו כח על לוקח מנה שנתמך לו שטר כתובה אלא לזכות בטוב הכתוב בו במקום המלוה או הירש, אך לא נקטר שטרותיו מן המלוה וקרינא ביה עבד ליה לאש גבוי ויכול למטר שטרותיו (ב"ב שם). וכל מעשה ב"ד כל מלתא דלמח דלמח ללוקח, לית ליה למיחש למלך עתה. סמפונות. כל דבר המצטל דבר קרוי סימפון של, מן שוכר הוה סמפון של שטר (קדושין פ' הכא ובר"ה קטן ב). הכא תרגמו. כבול שטרתי טענתא. שני שטרי חיישין היו כותבין טענות אביה הריב כדי שלא יהו טענין וחזקין וטענין ועל פיהן טענות פוסקין דיינין את דינם (רשב"ם ב"ב פסח). כי דינא דרב הונא. שהוכר שס לקיימו צ"ד וככות בו הפקע ונפל מזה הוה מונח וזה החוקק שני יוסף בן שמעון באתה העיר (גיטין כו).

ואינה נכריה לשלם אלא מעט ומרווחת הרבה ומשני איתא לדשמואל ואם היתה מוחלת לבעלה לא תפרע ללקוחות אלא דבר שנתנו ומרווחת הרבה ואע"ג דגבי ערב לאשה ככתובה ורואה לגרשה תנן בפרק גט פשוט (צ"ב ד' קטנ): דידור הנאה אלמא חיישין לקנוינא לע"פ שיתמייז לפרוע הכל לערב ולכך חיישין לקנוינא לפי שאין לו צמה לשלם לא דמי דהתם מפסיד הערב מיד וחיישין לקנוינא אכל הכא דלזינו הלוקח חששא בעלמא שמה לא מכרה ואפ"י מכרה שמה לא יפסידו הלקוחות כי אינו מוציא מהם אלא חוב שיהיה להם על הבעל יהיה להם על האשה וגבי חייב מודה דחיישין לעיל לקנוינא לפי שיוציא מיד מן הלקוחות ועוד יש לחוש משום לקוחות שלא באחריות שיפסידו לגמרי: **שוכר** בזמנו טורף. אע"פ ששטר מכירה נמסר ללקוחות תחילה אינו מועיל וטורף הבעל כיון וכן אמר לעיל גבי שטרותי עבדים ונראה שתקנת חכמים היא שזוכה משעת חתימה אע"פ שלא נמסר לו עד ימים רבים אחרי כן שאם לא כן לעולם לא יוכלו העדים לחתום אלא אם יראו המסירה משום חששא דכתב בניסן ולא נתן עד תשרי ומוציין ביני וביני ולענין איסור נראה דאם עבד בא על בת ישראל קודם שצא לידו גט שחרור שפסלה ושמה גם גבי איסור זכין לו משעת חתימה אע"פ דלא שייך טעמא דפרישית מ"מ לא פלוג רבנן ויש כח ביד חכמים לעקור דבר מן המורה וא"ת והא אב"י סבר כ"ר"א דלמך עדי מסירה כתיב גבי מתנתא דחתימתי עלה תרי גיסי ור"א סבר בפרק מי שהיה נשוי (כתובות ד' ד'): כתב ליה ולא מסר לו ליה ומסר לו לזה מסר לו תחילה קנה וי"ל דהיינו שמה שטרות שמתן כתוב צוה ביום אחד שאין ניכר מתוכו איזוהו מזה קודם לכך אזלינן בחר מסירה אכל אין זמנן שוה החתום קודם וזה אע"פ שהמאחר נמסר תחילה ועבדא דהתם דכתבתינהו לרמי בר חמא בצפרא ולרב עוקבא צפניא ואוקמינה רב ששת צדיה דרמי בר חמא משום דקדים ורב נחמן אוקמינה לרב עוקבא צנכסיה משום שודא התם מיירי דלא ידעינן למי נמסר תחילה ורב ששת סבר כמו שכתב תחילה לרמי מסתמא גם לו נמסר קודם ורב נחמן סבר כיון דלזינו מוכיח מכח השטר שקדם אין לומר שנמסר לו תחילה אע"ג שכתב קודם ולכך הוה דינא שודא אכל אם הוה ידעינן למי נמסר קודם היה זוכה כיון ששניהם כתובים ביום אחד וא"ת ויחוש לדלמא זנתה ככתובה ביום אחד ויחוש קדם ויאמר הבעל ללקוחות נציחו ראייה שקדמתם לפי שהוא מוחק שהנכסים שלו והלקוחות רוצין לטרוף בצדיל האשה וי"ל דהא ליכא למיחש שתמכור ביום כתיבת השוכר:

רבינו הגנאל

אמר רבא שי"מ איתא לדשמואל דאמר המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול ואפ"י יורש מחול ומנו דאב"י מחלה לה למכתבה לבעלה כי אמרה שוכר האי דרידה הוא נתנו לו נאמנת ואין תקנה שלא יהא המוכר ראוי למחול כלל וכבר ביארנוהו באר היטב בפרק החובל:

מתני' א. מצא איגרות שום פ"י שטר שזמת ב"ד ואיגרות מוון כמשמעו כגון מוון האשה והבנות. שטרי ברורין שטרי טענתא וזהו (ב' שימוש ב"ד. שטרי חליצה ומיאונין. הוה גיטא דאשתכח בבי דינא דרב הונא מתא כתיב ביה בשויורי מתא דעל רבים נהרא מוחבא

(א) אולי צ"ל וכו' מעשה ב"ד.